

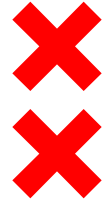
GGD
Amsterdam

Veehouderij, gezondheid en communicatie

Fred Woudenberg
fwoudenberg@ggd.amsterdam.nl

Sint Michielsgestel, 8 juni 2018

✘ 1^e hoofdwet van de medische milieukunde

Mensen zijn bang
voor zaken waarvan
ze niet ziek worden

en worden ziek van
zaken waarvoor ze
niet bang zijn

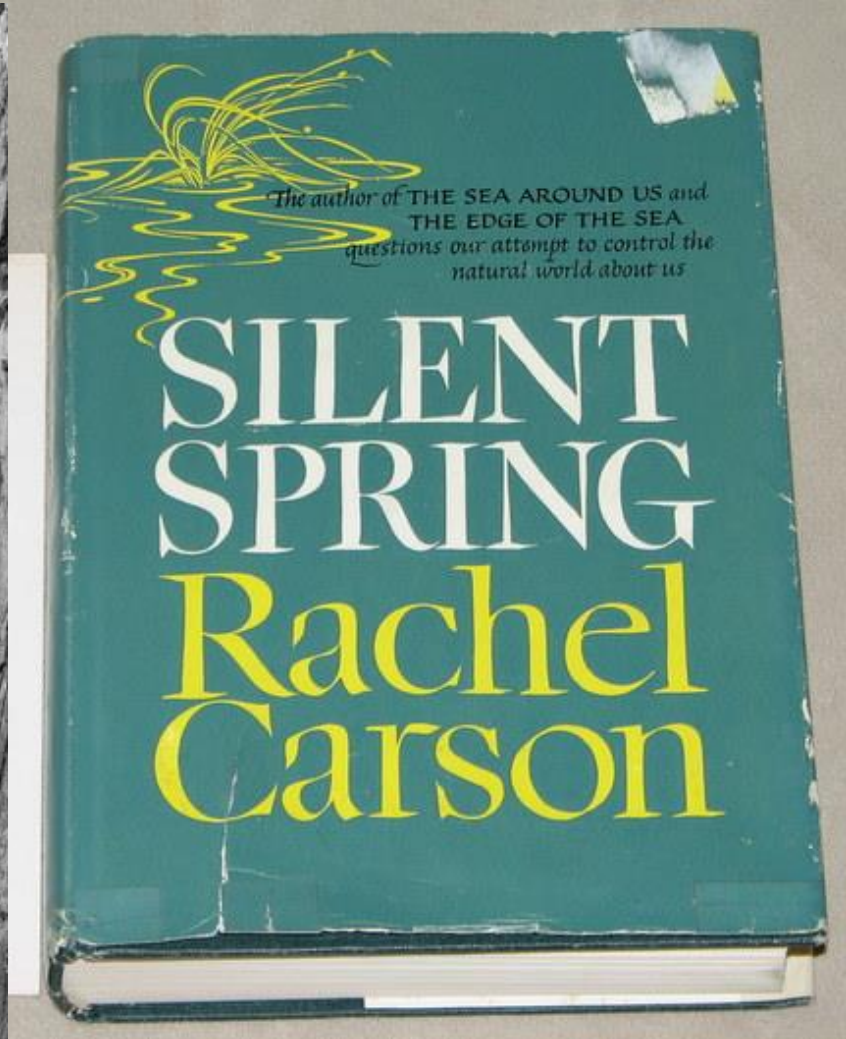

✘ De goeie ouwe tijd

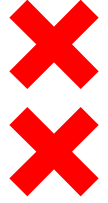

<http://www.youtube.com/watch?v=GlxMvUZVRDE>

✘ De moderne tijd

✘ Verschillende perspectieven

Agrarische sector:

Het is al zoveel beter

Word je er nou echt wel ziek van?

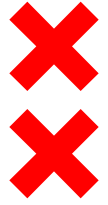

Omwonenden:

Het is zo veel

Kan het nou echt geen kwaad?

✘ Geurconflict

Trio gaat op de vuist in Efteling na scheidt in wachtrij

Wanneer worden mensen bang?

Laag		Risico		Hoog
Groot		Vrijwilligheid		Gering
Hoog		Beheersbaarheid		Gering
Hoog		Openheid		Gering
Veel		Vertrouwen		Weinig
Niet		Catastrofe		Wel
Veel		Voordelen		Weinig

✘ We gaan geruststellen

http://www.youtube.com/watch?v=Hh_shsRfXqk

✘ We worden boos

▲ Frank van Knapen: Dierenarts en hoogleraar © Shody Careman

De angst voor fipronil? Pure chemofobie

We zijn overdreven bang, onwetend en hypocriet als het om ons eten gaat. Dat vindt hoogleraar Frans van Knapen, die niet kan geloven dat we en masse griezelen over een beetje fipronil in onze eieren. 'Dit is pure chemofobie.'

<https://www.destentor.nl/veluwe/de-angst-voor-fipronil-pure-chemofobie~ad73bfc8/>

✘ Fipronilmantra

- Je wordt niet ziek als je eieren met fipronil eet
- Fipronil hoort echter niet in eieren thuis, dus wij zorgen er zo snel mogelijk voor dat alle eieren fipronilvrij worden
- Mensen die zich toch zorgen maken, kunnen eieren laten staan totdat 100% zeker is dat alle eieren fipronilvrij zijn

✘ Beoordelingskader ✘ veehouderij en ✘ gezondheid

Bureau Gezondheid, Milieu & Veiligheid
GGD'en Brabant / Zeeland

Fastadvies
> > >

Beoordelingskader Gezondheid en Milieu Intensieve Veehouderijen

beoordelingskader gezondheid en milieu				
I Omvang gezondheidsschade	II Ernst gezondheidseffecten	III Waardering van effecten of risico's	IV Interventie: mogelijkheden of noodzaak	V Kosten en Baten
I1. Hoeveel mensen worden er blootgesteld?	II1. Om welke ziekten of klachten gaat het, wat is bekend over de effecten van deze vorm van blootstelling?	III1. Bedreigt het risico het gevoel van veiligheid.	IV1. Noodzaken (Europese) normen of voorschriften tot interventie?	V1. Wat zijn de kosten bij ongewijzigd beleid?
I2. Hoeveel mensen worden ziek of krijgen klachten?	II2. Welke gezondheidseffecten brengen omwonenden of gedupeerden zélf in verband met de blootstelling?	III2. Is het risico vrijwillig en/of beheersbaar?	IV2. Is interventie mogelijk? - bij bron of ontvanger - op Europees, nationaal, regionaal, lokaal niveau - economisch, technisch, ruimtelijk, subsidies, juridisch, voorlichting	V2. Is bekend hoeveel men over heeft voor maatregelen?
I3. Kan dit aantal in de toekomst veranderen?	II3. Bij wie (risicogroepen?) treden de gezondheidseffecten op?	III3. Zijn er andere redenen waarom het risico door sommigen als onacceptabel wordt beschouwd?	IV3. Welke instanties zijn verantwoordelijk voor interventie maatregelen? Welke worden bepleit?	V3. Wat kosten maatregelen om het risico te vermijden of te beperken?
I4. Ligt het risico boven het maximaal toelaatbare geachte niveau?	II4. Wanneer treden gezondheidseffecten op? (periodiek, incidenteel, permanent)		IV4. Hoe effectief zijn deze in theorie m.b.t. verlaging van blootstelling of voorkomen van ziekte?	V4. Hoe verhoudt zich dat tot andere vormen van gezondheidswinst?
I5. Hoe zeker is het verband tussen blootstelling en gezondheidseffecten?	II5. Is behandeling mogelijk?		IV5. Hoe effectief zijn ze in de praktijk, op wat voor termijn zijn er resultaten, hoe groot is de fraudedruk, is handhaving mogelijk?	V5. Hebben de maatregelen gewenste gevolgen op andere beleidsterreinen?
I6. Hoe groot is de bijdrage van de blootstelling aan het totale aantal ziektegevallen?			IV6. Is er maatschappelijke of politieke druk of is die te verwachten?	V6. Hebben de maatregelen ongewenste gevolgen op andere beleidsterreinen?

https://www.rivm.nl/Documenten_en_publicaties/Wetenschappelijk/Rapporten/2016/september/Handreiking_Beoordelingskader_Gezondheid_en_Milieu_veehouderij

✘ Wees een goede buur

Gewasbescherming en omwonenden

Als toepasser bent u bekend met de risico's van gewasbeschermingsmiddelen. Burgers en omwonenden hebben daar minder weet van. U kunt met de volgende acties uw omgeving van dienst zijn.

1. Communiceren: ken uw buren

- Ben u bewust van alle mogelijke blootstellingsroutes voor de mensen in de buurt: druppeldrift, verdampen, verstuiven en denk ook aan geur-overlast.
- Door omwonenden goed en actief te Informeren kunnen eventuele zorgen vroegtijdig worden weggenomen en ontstaat wederzijds begrip. Leg uit waarom en hoe u gewasbeschermingsmiddelen gebruikt.

2. Informeren: ken de omgeving en het middel

- Waar is bebouwing dicht bij uw percelen? Zijn er ook sport- en recreatierelains, schoolterreinen of speelplaatsen in de buurt?
- Zorg dat u bekend bent met de mogelijke risico's bij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen: lees altijd de gebruiksvorschriften!
- Pas de middelen alleen toe op basis van goede landbouwpraktijken.
- Minimaliseer de emissie naar de omgeving.

3. Luisteren: wat als omwonenden hun zorgen uiten?

- Probeer goed te luisteren en antwoorden te geven op de vragen.
- Door een goede Informatievoorziening naar de mensen, is het voor hen ook mogelijk om maatregelen te treffen als men daar behoefte aan heeft, ook al is dit vanuit de risico's in principe niet nodig.
- Stem het moment van spuiten af op het tijdstip dat omwonenden redelijkerwijs binnenshuis zijn en wijk niet af van de afspraken.
- Evalueer de afspraken samen met de omwonenden.
- Blijf altijd rustig, beleefd en professioneel.

Hulp?

Ondanks uw beste bedoelingen is het mogelijk dat een goede verstandhouding tussen u en de omwonenden niet lukt of al is verstoord. Mogelijk dat anderen in uw omgeving dan kunnen helpen. Denk aan een teeltbegeleider, adviseur, de adviesdiensten van uw land- en tuinbouworganisatie of een lokale bestuurder. Indien de spanningen al zijn opgelopen, kunt u ook overwegen om in overleg een onafhankelijk mediator in te schakelen.

nefyto

LTO Nederland

agrodis

CUMELA

Een goede buur is beter...

<http://www.bestrijdingsmiddelen-omwonenden.nl/>

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brochures/2016/05/13/gewasbescherming-en-omwonenden>